

HALADÁS

(VASUTI FOLYÓIRAT)

VASUTI
SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

SZERKESZTŐK ÉS LAPTULAJDONOSOK:

BANOVITS LÁSZLÓ

ZSIVKOVICS ANTAL

Előfizetési ára:

Egész évre ... .. 8 korona
Fél évre ... .. 4 korona
Negyed évre ... .. 2 korona

Szerkesztőség:

Miskolcz, Mindszent-utca 4. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre ... .. 14— kor.
Fél évre ... .. 7— kor.
Negyed évre ... .. 3-50 kor.

A balesetbiztosítás (18-tól 60 éves korig) a „Nemzeti balesetbiztosító részvénytárs.”nál 3000 koronára halál esetére és 3000 koronára állandó munkaképtelenség esetére szól.

A forgalmi szolgálat tartamának leszállítása.

Miskolcz, 1903. január 25.

(—s—ó—) Az államvasutak vezetősége az utóbbi időben beható tanulmány tárgyává tette, hogy mily módzatok mellett lehetne az egyes szolgálati ágaknál s különösen a forgalmi szolgálatnál a szolgálati időt leszállítani, nevezetesen célul tűzte ki a 24 órás for-

galmi szolgálat teljes kiküszöbölését s tudomásunk szerint ezen tanulmány alapján a közel jövőben már végleges megállapodás fog létrejönni s nem sok idő fog betelni abba sem, hogy ezen megállapodások végre is fognak hajtatni.

Nincsenek biztos értesüléseink a szolgálati időnek leszállítási módzatairól, annyit hallottunk, hogy a forgalmi szolgálat maximuma 18 óra lesz, de ez is csak kisebb forgalmú állomásokon, míg erősebb forgalmú állomásokon mindenütt a 12 órás forgalmi szolgálat fog életbe lépni.

A ki hosszabb időn át 24 órás forgalmi szolgálatot tett, az fogja tudni legjobban méltányolni az államvasutak vezetőségének ezen elhatározását, az fogja tudni legjobban belátni ezen változtatásnak nagy horderejét, az alkalmazottak testi erejének és szellemi épségének, valamint a forgalom biztonságának emelésére gyakorlandó rendkívüli nagy hatását.

A 24 órás szolgálat nem felel meg az emberi szervezetnek, a testi erőt teljesen elesigazza, a szellemet kimeríti, izgatottá, idegessé tesz a legrövidebb idő alatt. A szolgálat utolsó 5—6 órájában már oly lankasztó a fáradtság, hogy a szolgálattevő a legnagyobb önuralommal és erőnek ügyszólván végső megfeszítésével bir csak elészabott teendőinek megfelelni. Össze van törve a teste, a lelke, fásultság, eltompultság vesz rajta erőt, a mely felett alig bir uralkodni s mely nagyon könnyen hajlandóvá teszi arra, hogy szolgálatának egyes nagyobb fáradtsággal járó teendőit, mint a tolatásnak sok járás-keléssel való figyelemmel kísérését és a szintén hosszabb járkálást igénylő és szolgálatának pedig egyik legfontosabb teendőjét képező váltó-ellenőrzést elmulasztja.

Lenyűgözi, elzsibbasztja a kimerülés.

A rendelkezési, elágazási állomásokon már általános a 12 órás szolgálat; igaz, hogy itt a disponáló képesség megőrzése végett kívánatos, hogy a szolgálattevő önmagát ne tompítsa

el a fáradtság, de más tekintetben sokkal könnyebb helyzete van, mint az erős középállomás szolgálattevőjének, van tényleg felügyelője, ki a váltó-ellenőrzést megtartja s felügyel a tolatásokra, van távirásza, a ki megkiméli az ezen szolgálattal járó izgalmaktól, testi ereje kimélve van, csak disponálnia és az íróasztal mellett ülve, írásbeli munkát kell végeznie; míg ellenben az erős középállomás szolgálattevője maga a távirász is, maga szaladgál a sokszor igen gyakran messze eső váltókhoz s a tolatásoknál disponálnia is kell neki, úgy, hogy a kevesebb szellemi igénybevétel helyett bőven kijut neki a testi megerőltetésből, nincs ügyszólván egy nyugodt percze és épen azért ily erős forgalmú középállomáson épen olyan kívánatos, hogy a szolgálat tartama legfeljebb csakis 12 óra legyen. Bőven elég ennyi is az emberi szervezetnek, hogy legyen mit pihennie utána teljes 24 óráig.

Ha ily állomásokon is csak 12 óra szolgálatot lát el a forgalmi hivatalnok, akkor másként fog a forgalom is lebonyolulni, éberebb lesz az ellenőrzés, jobban utána tud járni minden teendőinek és a mellett, hogy ezen rövidebb szolgálat az alkalmazottak testi és szellemi épiségének megtartására rendkívül be-

hatással lesz, az intézetnek is csak javára válhatnak.

Óhajtva várjuk és várja velünk együtt az államvasutaknak a forgalmi szolgálatnál beosztott összes személyzete, hogy a forgalmi szolgálat tartamának leszállítása mielőbb életbe lépjen, nagy garanciája lesz ez a forgalom nagyobb biztonságának s nagyban hozzá fog járulni az alkalmazottak munkakedvének emeléséhez.

A tehervonatok menetsebességéről.

Az utóbbi évek, úgy a gazdasági, mint az ipari és kereskedelmi téren oly lázas tevékenységet és gyors fellendülést mutatnak, hogy elmúlt sok évtized mulasztásait látjuk pótolva. A pénzszerzés vágya intenzivebb munkálkodásra készíti, úgy az egyeseket, mint a társaságokat. Az igények fokozódtak, a mi az általános műveltségi színvonal örvendetes emelkedésének természetszerű folyamánya. Ennek megfelelő a gazda, az iparos, a kereskedő és az értelmiséghez tartozó osztályok működése.

A magyar gazda ma már nem fullad meg

Karácsony.*)

Hozsánna néked, drága Jézusunk!

Köztünk vagy újra, hogy bennünk lakozz.

A föld lakói, im bölcsődhöz állnak,

Hogy fájó lelküket bebalzsamozd.

Hogy itt a bűn szülte térdre hulljon,

Tőled szeretni, élni megtanuljon.

Csillag vezérlett engem is te hozzád.

Egy tündöklő csillag: a képzelet.

Hogy ajkam, a panasznak záporával

Beszédre nyiljek szent bölcsőd felett.

Hol az igazság nincs békóba verve,

Az égi béke nincsen eltemetve.

Undor fogott el a világ iránt, hol

„Testvér testvért elad, fiu apát”,

Szülő nem irtózik gyalázatától

S megölni kész egyetlen magzatát

Hol a törvény magát a bűnt karolva

Bróshöz áll s a gyengét eltiporja.

Bosszút lihegtem ellenimre a kik

Búval telíték üdvöm poharát.

Szemet szemért, fogat fogért! Ez a hit.

Melynek vivém kibontott zászlaját.

De rám mosolyga édes gyermekarcod

S megszügyenülten elvetém a harcöt.

*) A „Haladás” II-ik pályázatán dícséretet nyert mű.

Velünk vagy újra! Itt a szent karácsony.

Haragvó lelkem béke szállja meg!

Óh érzem, érzem, hogy többé nem álom:

Te vagy a béke és a szeretet.

Le vetted lelkemről is a bilincset

S a mig velem vagy, ármány meg nem ejthet.

És érzem, érzem, hogy boldog vagyok, mert

Tőled: szeretni megtanultam én.

Mióta lelkem tégedet megismert,

A föld sarán felül emelkedém.

Bölcsőd felett egész valóm bejárja:

A béke és a szeretet varázsa.

Gyermek vagy még. Nem szólsz — hiába kérünk —

A népnek, mely bölcsődnél egybegyült.

Arccod derűje sugalmazza nekünk

Az ígét, mely benned megtestesült.

Felénk te rólad égi béke terjed

S lelkünk betöltik édes gerjedelmek.

Maradj köztünk s maradj örökre gyermek

Hirdesse ígéd néma ajakad.

Tán nem fogod viselni a keresztet,

Tán Júdás csók nem éri arccodat.

Feledve lenne drága élted ára:

Hiába mennél százszor Golgotára!

Demeter Károly.

saját zsirjában; a szükségleten felül igyekszik termelni, hogy az államháztartás folyton növekedő szükségleteiből ráeső és folyton szaporodó részt, de azonkívül saját szélesebb mederben mozgó igényeit kielégíthesse, *utódairól* az eddigi szokásnál hatásosabban gondoskodhassék és a komolyabb, józanabb felfogásnak megfelelően a már meglevőt gyarapítsa. A földmivelés már alig történik a régi, csekély eredménnyel járó rendszer szerint a legkisebb gazdaságban is, hanem a modern vívmányok alkalmazásával. A felállított gyárak új, eddig nem termelt növények nagyban való termelését vonták maguk után, ezen gyárak ismét gyártmányaikkal szaporítják a forgalmat, nagyszámú személyzetük pedig a szükségletet növeli. Nagy területek, melyeket eddig vadviz, vagy erdőség borított, bevonattak a mezőgazdaság körébe és kétszeresre emelték az elszállítandó mennyiséget.

Mindezeknek a folyománya az, hogy a vasutak szállító képessége sokkalta nagyobb mértékben, sőt olykor a lehetőség határain túl van igénybe véve. Így látjuk, hogy az őszi nagyobb forgalom idején a vasut nem is képes gabnát szállításra elfogani, hanem csak letétre várható berakásig. Hogy ez a gazdaközön-

ségnek mily óriási kárára van, úgy az idővesztésében, mint az időközben beálló értékcsökkenésben, vitatni fölösleges. A letétjegy értéktelen ideiglenes nyugta, a fuvarlevél-másodpéldány pedig pénz, mely azonnal felváltható.

A tömegáruk nagyobb mozgása a vasutakat kocsiparkjuk folytonos szaporítására kényszeríti, a mi a befektetési nagy összegeken kívül jármű-fentartás czimén nagy kiadásokat okoz, bár az év legnagyobb részében holt tőkeként hevernek az év átlagos forgalmának megfelelő mennyiséget felülhaladó kocsik.

Ennek a folytonos kocsibeszerzésnek határozottan ellene mond a gazdasági tekintet, a mellett a szükséglet fedezni ily módon még sem lehet.

Más megoldás volna tehát keresendő, mely úgy a gazda és szállító közönség érdekeit, mint a vasutak pénzügyi helyzetét szem előtt tartva alkalmas a fennálló bajon segíteni.

Ez a megoldás: a vonatok menetsebességének gyorsítása és közvetlen vonatok befektetése.

Most divó rendszer és elv mellett földolognak tekintendő a vonatok jó kihasználása, vagyis, hogy egy gép minél többet tovább-

TÁRCZA.

Iza asszony.

— A „Haladás” eredeti tárczája. —

Irta: Vojtko Pál.

Valamelyik fürdőn fogott magának egy rokkant kapitányt. Az öregnek eszébe sem jutott volna, hogy megházasodjék, de Iza a 27 esztendősnő leányok elszántságával és vakmerőségével vetette ki a hálót s az ősz udvarló „beugrott.” No hisz volt szenzáció otthon.

— Ez hát a vége?

— Erre várt olyan sokáig?

— Ezért kosarazott ki mindenkit?

Iza azonban mosolygott s boldogan simult a vén atillához. A világ nem tehetett egyebet, minthogy belenyugodott a világ folyásába. Utóvégre is a guszpusok különfélek.

De azért, mikor végimentek a sétatér gesztenyesorán, az ismerős szeladónok összenéztek és szemtelenül csettentettek a nyelvükkel. Mert a „völegény” kissé huzta maga után az egyik sarkantyuját s látszott, hogy nehéz neki a bizalmasan karjára támaszkodó édes teher. A menyasszony pedig friss volt és kíváncs, csupa élet...

— Fiúk, csak okosan...

Hanem a fiúk nem csinálták okosan. Orczátlan nyíltsággal szellőztették kioszkok és hotelek asztalai fölött a kapitányék házi ügyeit s Iza asszonyról nem a legtisztességesebb hangon szóltak. Egy megjegyzés a javából, eljutott a menyecske fülébe is. Arczába kergette a vért, aztán sírva fakadt és sirt egész nap.

A férj megkérdezte:

— Mi baja gyermekem?

Az asszony a nyakába ugrott, összecsókolta és még jobban sirt:

— Semmi, semmi...

S ettől fogva az öreg nem kérdezett semmit, de komor lett és szótalan. Komor és szótalan, azonban nagyon jóságos, a milyen egy szerető apa szokott lenni a gyermekehez. Gondos aggodalommal óvta mindentől, hordta neki a sok ajándékot s ha az asszonyka mindezekért esókra csucsorította ennivaló száját, gyöngéden két kezébe fogta azt az aranyos, szöske fejét s odaértette ajkait a szép, sima homlokhoz.

Iza ilyenkor felkiáltott:

— Nini, hisz maga sir!

— Én nem szoktam sírn...

Egy este valami hangversenyről jöttek haza. Be sem várták a végét. Az asszony fáradtnak mondta magát, tényleg pedig nem állhatta tovább a szemtelen látszóvezést. A hogy haza értek a szönyeggel borított csendes fészekbe,

bitson. Hogy aztán a vonat 25 kméter óránkénti sebesség és minden állomáson — akár van rá szükség, akár nincs — nagy tartózkodások mellett egyik rendelkezési állomástól, a másikig egész nap czammog, hogy a rendelkezési állomásokon helyszűke és bonyodalmas időtrabló rendezések miatt fél — sőt egész napokon vesztegel, az nem jön számításba. Előfordulhat, hogy egy például S.-A.-Ujhelyben délben megrakott kocsit kezelővonatba kerülve, a rendező pályaudvarok kátyujában megfenekelve 4-ik, sőt 5-ik nap érkezik Budapesten kirakáshoz. Egy szállítmány tehát 5 napon keresztül tart lekötve egy kocsit.

Ha ezzel szemben a főelv, a gyors továbbítás volna és 40 kméter óránkénti sebességű tehervonatok közvetlenül átmenve a rendelkezési állomásokon, ezen nagyobb sebességnek megfelelő kisebb terheléssel közlekednének, az előbb említett S.-A.-Ujhely—Budapest viszonylatban futó kocsit a megrakás napját követő reggelen kirakható volna, tehát egy szállítmány a kocsit csak egy nap foglalná el, vagyis a kocsik teljesítő képessége kétszeresnél jobban fokoztatnék.

Igaz, hogy a vonatkilométer statisztika

kedvezőtlenebb képet nyújtana a mostaninál, de ez oly kicsinyes dolog, mely országos nagy érdekek mellett számításba nem jöhet.

A vontatási költségeket egy gyorsabb ütemű menetrend oly kevésbé befolyásolja, hogy az nem képezheti akadályát a (megvalósítandó) tényleges nagyobb sebességnek, mikor az sokkal messzebb menő előnyöket biztosít.

Vegyük fel példa gyanánt, egy III. é. oszt. mozdonynak síkpályán kifejtendő vitelképességét.

Ez a gép 40 kilométer óránkénti sebesség mellett 530 tonnát képes továbbítani kedvező időjárást feltételezve, e mellett 100 kméter hosszú utat véve alapul, a szénfogyasztás salgótarjáni szénből 3.87 tonna. Ugyanez a gép hasonló körülmények között 25 kilométer óránkénti sebesség mellett 860 tonnát továbbíthat ugyan, de a szénfogyasztás 5.23 tonna.

Látjuk tehát, hogy a sebesség felette kis mértékben befolyásolja a kiadásokat. A személynézetű kiadások változatlanok, sőt ha a kilométer szerinti és aránytalan eredményeket feltüntető díjazás helyett, a több külföldi vasutnál divó és méltányosabb óra szerinti díjazás alapján számítjuk, még kedvezőbb lesz az eredmény.

fellélekzett; de azért szorult a torka, mint a ki végtelen keserőséget fojt magába. Sírni való kedve volt megint.

Férje észrevette. Megvárta, míg a szobaleány leforrázta, elébük adta a theát s a mikor egészen magukra maradtak, jóságos, szelid hangon oda szólt:

— Maga, Iza, boldogtalan...

Valahogy olyan különösen meleg volt ez a hang és meghítt volt köröskörül minden. A lakályos otthon, a kályhában pattogó tűz, a virágos spanyol fal, a bizalmasan ketyegő óra s a lámpa barátságos fénye, mely világos kört vetett az abroszra.

Iza felnézett, egy ezüstös fejre esett tekintete, a fehér bajusz olyan jól állott ahhoz a barna, katonás arcához, a szemek annyi becsületet, jóságot sugároztak s az ajkak körül egy fájdalmas vonás még emlékeztetett az imént elhangzott szavakra:

— Maga, Iza, boldogtalan.

Oda boruljon-e a nyakába, elzokogjon mindent, hogy mit tart róluk a világ, hogy nincs békesége az arcátlan mosolyoktól, gúnyos megjegyzésektől? Elkésérite-e, dühbe hozza-e, botrányt rendeztessen vele, kitegye a párbaj esélyeinek? Nem tudta, mit tegyen. Csak érezte, hogy szereti azt a becsületes, ősz fejet és gyűlöli teljes szívéből az embereket, a miért el akarják szakítani tőle. S mind ez a keserőség, a mely eddig

fojtogatta, kitért belőle s mind az a köny, a mi szívére nehezedett, most kiomlott feltartóztatlanul mint a záporosó. Az asztalra borulva sirt.

A kapitány fölkelt, oda ment hozzá, megkereste a kezét, megfogta szépen s azt mondta:

— Bocsásson meg nekem — s ezzel indulni akart a szobája felé. Az asszony utána futott, görcsösen belekapaszkodott a nyakába, fejét odafurta a férfi melléhez. Mondani akarta, hogy nincs mit megbocsátania, hogy szereti, hogy menjenek el innen messzire. Egy szó se jött ám az ajakára, csak zokogni tudott, könnytől ázott arcával a férfi ajkát kereste. Ez elvonta fejét a esők elől:

— A homlokát gyermekem! Így...

S magára hagyta.

*

Mondják, hogy mikor az asszony a lövésre félőrülten berontott a férje dolgozó szobájába s meglátta a kapitányt véreben fetrengeni, szó nélkül összerogyott. Egy hónapig olyan volt azután, mint az alvajáró, nem akart enni, nem tudott beszélni, csak nézett maga elé homályba borult szemekkel s folyton járt-kelt, akár a ketrécbe zárt vad. A legkisebb zöreijre összerendezte, ha megszólították, mintha nehéz álomból ébredt volna, tévetegen és lomhán bámult körül: sírni, azt nem tudott. Egyetlen könye sem hullott a férje után.

Pénzügyi szempontból tehát a gyorsabb járatú tehervonatok ellen nincs akadály.

A kezelő-éskülön rendeltetési vonatok megmaradva, minden igény ott találna kielégítést.

Ezek a vonatok továbbítanak a kisebb távolságra szóló és állomási kocsikat, míg az átmenő elegy csakis a gyorsjáratú közvetlen vonatokhoz volna adandó, már előre készentartva és lehetőleg a vízvétel és gépkezelés ideje alatt tartalékgéppel a vonatra állítva. Kisebb forgalmú állomásokon ezen vonatok meg nem állanak és ha kivételesen ilyen állomásoknak is volna átmenő elegyük, azt előre küldenék a legközelebbi állomásra, hol a közvetlen vonat megáll.

Hihető, hogy ezen eljárás mellett a jelenlegi kocsipark erősebb forgalom idejére is megfelelő volna és nem kellene azt folyton szaporítani. Azonkívül a határidőmulasztás czimén kifizetésre kerülő nagy összegek is megtakaríthatnának.

BacsKay Dezső.

Budapesti levél.

Szárnyaskerék.

1903. Január 3.

Kolozsvártt egy új vasuti ujság jelent meg. Nem volt módomban, hogy prospectusát elolvassam, hogy programjával megismer-

Az orvosok feltették, felügyelet alá helyezték. Az anyja is eljött, nem mozdult mellőle és síratta a leányát. A kis város pletykája pedig megindult. Mindenki tudott valamit és mindenki mást tudott. A fiatal asszonyt természetesen sajnálták. Fölkapták persze a dolgot a helyi lapok is. Émelygős tudósításokat hoztak egyre-másra, melyekben sok volt a színezés és kommentár, de annál kevesebb az udvarias kímélet.

Iza asszony anyja is így gondolkozott bizonyára, mikor egy szép tavaszi napon leeresztette az indóházúti kis villa redőnyeit s elvitte a gyászruhás özvegyet a fővárosba. Vagy talán az orvosok miatt mentek fel, talán intézetbe kellett adni a beteget, az is meglehet és tovább utaztak aztán valamelyik fürdőbe? Elég az hozzá, ott hagyták a várost és egy évig nem tudott róluk senki semmit.

Mikor egy késő tavaszi délelőttön megérkeztem a szóban forgó kis városba s ismerkedő sétát tettem a déli korzón, a sok szép, leány között szemembe ötlött egy gyönyörűséges asszony. Aranszőke hajával, kecses szabásu tavaszi felöltőjében olyan volt, mint egy hamvas, bársonyos thearózsa. A tavaszi napsugár beragyogta, az aranylegyek körülzúmmogták s a merre lépett, meleg, bódító illat maradt a nyomában.

— Ki ez? — kérdeztem, rajta feledve szememet.

kedjem. Csupán a kezdő lapszámok egyikét forgathattam át eddigelé, mert a többieket szintén nem láttam még. Ám ebből az egy lapszámból is meggyőződtem arról, hogy a kolozsváriak szükséges, hasznos és üdvös dologra adták a fejüket.

Ideje már egyszer, hogy a magasabb és nemesebb értelemben vett szellemi munka meginduljon az egész vonalon. Ideje azért, hogy a félszázados vasuti múlt dacára még mindig szégyenteljesen meddő, szegényes magyar vasuti irodalom kibontakozzék a maga tespedtségéből; és ideje azért, hogy az e téren elharapódzott és garázdálkodó ponyva-irodalom, a magyar vasuti életnek ez a legszánalmasabb elfajulása, végre alapjában kiirtassék.

Mennyi tinta fogyott el már az efajta jámbor óhajok és sopánkodások révén!

És mennyire hiába! Hiszen ez az én kopott pennám maga is egy évtized óta egyebet sem tesz, mint hogy ezeknek a keserveknek ontja a sok levét. Hanem persze, hogy nyár legyen, igazi meleg, derült, kalászerlelő nyár — ahhoz nem elegendő egy-két fecskének a csiripolása. Ahhoz többen is kellene, sőt minél többen.

Hát szaporodunk végre. Szaporodunk úgy

Iza asszony . . .

— Iza asszony? . . .

Tehát egy évig nem látták s egy év múlva megszépülve, megvigasztalódva újra eljött beszélgetni magáról. Most már nem bántották a kíváncsi tekintetek, nem fájt neki a mosoly a csintalan szó, nem bosszantotta a „fiatalok” szemtelenkedése. Ellenkezőleg, ő maga provokált bököt, bizalmaskodást, okot adott a merészkedésekre, mert végtelen kaczer lett és hiú. Óh, egy év alatt sokat változhatunk.

Nemsokára borzasztó hire terjedt annak az asszonynak.

— Állandó udvart tart maga körül. Magába bolondítja az egész megye fiatalságát. Mindenki, csalogat s a vége az, hogy kikaczagja. Ketten már föbe lötték magukat érte, atok van a szeme pillantásán, halál a mosolygásában. Közveszélyessé válik.

Egy házi mulatságon személyesen is megismerkedtem vele. Tíz percet se beszéltem vele de már bizsergett a szívem. Bódító volt.

Tudják? Nekem úgy hirtelen felöltött: hátha ez az asszony nem örült kedvtelést űz csupán, de egy jóságos halottjáért áll iszonyú bosszút? Én sejttem, mindvégig özvegy marad, hogy hamvadó szívének utolsó parázsából is csóvát és veszedelmet készítsen valaki számára.

Mert mindenre képes az asszony.

és abban az irányban, ahogyan azt a vasuti szolgálatnak s a vasuti embernek igazi érdeke megköveteli. És ez elvégre is a fődolog. A jégkéreg kezd bomladoxni s a „Szárnyaskerék“ egy egészségesebb, egy jobb jövőnek a szel- lőjét suhogtatja felénk: a komoly magyar vasuti irodalom térfoglalását a periferiakon s ezzel a magyar vasutas boldogulásának egy zebb jövőjét.

Manapság, amikor sokszor bátorság kell hozzá, hogy az ember — pláne a vidéken és pláne a saját zsebére — ennek az ügynek napszamosává (vagy, akinek jobban tetszik: apostolává) szegődjék, manapság, mondom, sokszoros az érdem is azért a vállalkozásért. Mert anyagi hasznot az, aki komolyan veszi a dolgát és csak a szakmának magaslatán álló, a szolgálat igazi érdekeit felkaroló irány- ban vezet lapját, ne reméljen és ne várjon. Egyébb elismerést meg még kevésbé. Ha nem az ügy szentsége iránt való lelkesedés ösztönzi őt munkára és áldozatokra, akkor inkább hagyja abba a dolgot, vonuljon félre és busuljon a busulókkal, mert a legelőt letar- rolták előtte az élősdiak. Sőt nemesak letar- rolták, de évekre hasznavehetetlenné, termé- ketlenné is tették.

Azért örülök én igazán, szivemből, hogy annak a dicső ügynek, amelynek jómagam innen-onnan már veteránjává is beillenék, lassan, de biztosan szaporodnak a komoly, a számottevő katonái. Azért örülök úgy a „Szárnyaskerék“ megjelenésének. És örömem annál nagyobb lesz, mentől nagyobbra nő a hasonló szárnyaskerekék száma. Legnagyobb lesz pedig ez az öröm, ha minden üzletveze- tőségnek meg lesz a maga vasuti ujságja. Ugy lehet, hogy még ezt is megérem . . . daczára az eddigi tapasztalatoknak.

Mert azzal korántsem mondtam ám sokat, ha minden üzletvezetőségnek egy ilyen ujságot kívánok. Hogyan? Hát 4000—8000 alkalma- zott, (ahányan t. i. az üzletvezetőségek mind- egyikénél vannak) nem tudna fentartani egy lapot? Vagy nem akarna fentartani egy uj- ságot, amelyik az üzletvezetőségnek saját külön életével, viszonyaival foglalkozik és amelyik ennek a — hogy úgy mondjam — tágasabb családi körnek ügyes-bajos dolgait fejtegeti, rendezgeti? Dehogy nem kérem, dehogy nem! Meg lehet ezt mind csinálni; csak egy kis bátorság, egy kis aprópénz — no meg valami szaktudás, de kiváltképen sok tapintat kell hozzá. Ezek az ingredienciák

Innen-onnan.

Fürdőben.

Schmonzesz: — Nini mogo is itt von Herr Kohn?

K. Khérem, Keménj!

Sehm. — De régen nem láttam. Régóta van itt Kohn ör?

K. Kérem, Keménj!

Sehm: (dühösen) Holjo Kohn ör, itt van a mogo ötven kroczárja és hadjon nekem békit a mogo új nevével!

Kutyavásár.

Ur (az állatkereskedőhöz) Fajkutyát szeretnék. A feleségem édes anyjának szántam ajándékul.

Kereskedő. Akkor ezt a mopszlit ne tessék elsza lasztani. Csak a mult héten harapta meg az anyósomat!

Az aglegény.

Ki férfinak adod arczképedet,

Botor leány! halld e történetet.

Egy ifjú ember arczképet kapott,

Az ifjú vén lett és a kép kopott.

Levest főz aglegényünk szobalánya,

S a képet fazék födelének szánja.

A kerítés mellett.

Kulesárné: Ugyan szomszéd asszony nem látta valamőre az uramat?

Habókiné: No már mög az urát is rajtam keresi?

Pénzt vagy életet.

Goldstein Számít és a feleségét Zálit az erdőben megtámadja egy haramia.

— Pénzt vagy életet!

Goldstein ur: — Vedje el a Zálit ű az én életem

Politika és tengerészet.

Ki tengeren hágy hajót, rakományt,

S a partra úsz, azt hajólőrötlnek mondják. —

Ki elhágy elvel s pártot egyaránt

S állást kap végső menedék gyanánt,

Mint győztes kapitányt körül ujjongják.

Vasárnap.

Károly: No édes szülém, elvesztettem a tiz pengőt!

Anga: Látod fiam, az Isten verése, amiért nem voltál a templomban!

Károly: Há'sze aki elnyerte a'sse volt a templom- ban!

Modern lovagiasság.

•Halló! — •Mi tetszik? — •Őn hitván y pimasz. —

•Halló! — •Mi tetszik? — •Őn meg gyáva gaz. —

Telefon — Sértés — Két tanú. — Kihívás. —

Jegyzőkönyv. — Halló. — Im az új bajvívás.

Az Andrassy-út, 61.

Béla: Nézd azt a nőt: két milló korona hozo- mánya van!

Élemér: Két milliós parthienál, barátom, már nem nézik a nőt!

pedig melyik üzletvezetőségnél ne volnának meg bőviben? Az üzletvezetőségeknél sokkal közvetlenebb módon lépnek előtérbe a tárgyalandó kérdések, mint teszem azt az igazgatóságnál, amely nagy távolságból, sok közvetítés útján nézi a kint folyó dolgokat. Ki áll jól érte, hogy ez a közvetítés mindig hű tükre-e az eseményeknek, a tárgyaknak, az embereknek? Azután meg, ha a vasuti alkalmazottat ezerfelé húzó tömegének fontosabb események alkalmával (mint amilyen teszem a még mindig vajudó fizetésrendezés ügye) minden vidéki központon egy irányító szellemi organuma áll részt a kérdések tárgyalásánál, s ezek az orgánumok együttesen és egyszerre lépnek a jó ügynek szolgálatába: vajjon megtörténhetik-e, hogy oly eseményeknek legyünk tanúi és részesei, mint amilyenek az említettem dolognál lezajlottak? Vajjon nem ezek a vidéki komoly vasuti lapok esznek-e egyértelmű és egyhangú szöszőlől a vasuti ember érdekeinek? Nem ők lesznek-e hiteles, megbízható irányítói az elfogult, a tévutra vezetett közvéleménynek, amikor a vasutról, a vasut emberéről leend szó? Hiszen komoly szakemberek a vezetői ezeknek az ujságoknak, s ezeknek a véleménye minden

kardinális dolgunkban csak egy lehet — és hiszem, hogy egy is lesz!

. . . De ne tovább. Egyszerre úgy sem mondhatnám el mind, amit még mondani szeretnék. Majd eljön még annak is az ideje. Most még csak annyit, hogy:

— Hozott Isten körünkben, ifjú testvérünk, *Szárnyaskerek!*

Temesváry Alajos.

M. Á. V. Altisztikör.

A miskolczi m. á. v. altishti-kör f. évi február hó 2-án megtartandó tánczestélyére a következő meghívót küldte szét:

A miskolczi m. á. v. altishti kör nagyságos görgői és toporezi Görgey László m. á. v. üzletvezető védnöksége alatt 1903. február hó 2-án, részben az elszerencsétlenül vasutasok árváinak segélyezésére, részben saját könyvtára javára a „Korona“-szálló emeleti dísztermében Bogár Vincze zenekara közreműködésével zártkörű tánczestélyt rendez, melyre t. ezimedet és b. családját tisz-

HETI KRÓNKA.

Nemzeti hadserog, edes, örök álmunk!
Nem is tudtuk, hozzád már mily közel jártunk.
Összes kívánságunk szépen le volt írva.
Akkor egy betörő vesztünkre ellopta.
Most vége mindennek, de ki hitte volna,
Hogy csak *papir-rongy* a magyar kívánsága!!

*

A zóna-dijszabás közkezen forog már . . .
Tanulja vasutas, gazda, vigécz, kalmár.
Furfangos egy stílus! Azért van úgy írva,
Zónás az értelmét ki ne tapasztalja.
Erényes a vigécz, oh, de hogy is esalna? . . .
Keresztvonással van a kérdés megoldva!

*

Államtisztviselők ismét kirontottak,
Rendezés ügyében nagy gyűlést tartottak,
Vajudtak a hegyek, hogy mit szült, nem tudják,
Ott fent halogatják, lent meg alig várják,
Mondják, hogy nyirbálják és az lesz a vége:
Hizott sertésből lesz — *egy rattler egérke!* . . .

*

Megszólt a nagy ágyu a magyarság mellett,
Magyar polgár kapjon magyar utlevelet,
Báró Bánffy Dezső kiállott a sikra,
Magyar állameszme hűséges bajnoka,
Nagy magyar volt mindig, az volt teste-lelke . . .
Áldja is a nemzet örökké érette!

*

A krónik-skandalóz ime még egyre tart
Bukott nagyságokkal tele a tengerpart.
Most is egy főherczeg követi a szívét,
Egy szép czukrászleány csavarta el fejét.
Főrangú hírekkel van az ujság tele
Pedig a közönség nyakig van már vele!

*

A miskolczi farsang legszebb mulatsága
A MÁV-altisztikör szokásos vig bálja.
Perdül ott a leány, de van is hatása,
Lakzi, keresztelő bőven van utána.
Folyik majd a pezsgő, nem lesz ott pénz-kérdés . . .
Mert hát oly közel vagy — fizetés-rendezés!!

Görjg.

telettel meghívja a rendezőség. Kezdeté este 8 órakor. Család-jegy 4 korona. Személy-jegy 2 korona. Karzat 1 korona. Körtagok a család- és személyjegyeknek felét fizetik. E jegyek csakis este a pénztárnál kaphatók. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók a kör helyiségében (Arany János-utca, 25. szám.) Rendező bizottság: Wiedner Béla elnök, Ifj. Angyal József, Tatár Lajos, Schmiedt Károly, alelnökök. Csizik Antal, Kübecher Károly, Molnár Venczel, pénztárnokok. Szabó Lajos, jegyző. Peikert Ferencz, Szikla János, Lancsa János, Darányi Lajos, ellenőrök. Vigalmi bizottság: Zabrinzky János, elnök; Ármágyi Kálmán, Altmann László, Bedéts Lajos, Berzeviczy Béla, Boncsér Béla, Chován Lajos, Barkas Béla, Hermann József, Hermann Sándor, Horeczky Béla, Huschka Vilmos, Jászay Sándor, Jávorszky János, Juhász Lajos, ifj. Kapusy Pál, Kiss Antal, Kiss Endre, ifj. Kruppa János, Kyjovszky Richárd, Lukács Tamás, Mátyásy János, Nyitray Aladár, Nyitray Dezső, Paulikovics Gyula, Popp Aladár, Rusznyák Rezső, Silverio János, Schliffke Frigyes, Szabó János, I. Székely Ferencz, II. Székely Ferencz, Temesváry Gusztáv, Tóth István, Tóth Lajos.

Egy téli éjszaka a Brenneren hóföregtetegben.

Nem kellemes helyzet még nálunk sem, ha egy vonat a hózivatarban elakad s az utasoknak étlen-szomjan órákat kell vesztegetni míg tovább tudnak haladni, de még kellemetlenebb a magas hegyi vasutakon, hol valóságos hózivatar lepi el a vonatot és emberlakta hajlék sincs a közelben.

Epen azért érdekesnek tartjuk a következő leírás közlését, melyet a tiroli Brenner vasut egyik utasa tett közé, ki mult év december hó 30-án utazott ezen vasuton.

Innsbruckból éjjeli 11 óra 5 pkor indultunk a személyvonattal, — beszélj el az utas — eleinte minden a legnagyobb rendben volt. A midőn azonban a Brenneren lévő Gries állomást elhagytuk, oly nagy hőtömegek közé kerültünk, hogy a mozdony, melyen csak egy kis hókotró volt, csakhamar megállott.

A mozdonyvezető többször megkísérelte a hóföregtegeken való áttörést, de mindhiába. A nagy hőtömegek, melyek szemmel láthatólag egy lavina maradványai voltak, nagy hosszúságban teljesen betakarták a pályát.

Mikor a mozdonyvezető látta, hogy minden igyekezete hiábavaló, vissza igyekezett tolni a

CSARNOK.

Tudás fája.

— Humoreszk. —
Irtta: F. S.

Igaz, hogy ez kissé vesztett becsülésben a mama szeme előtt, mivel nap-nap után mult, a nélkül, hogy a megváltó vagy csak ismeretségkötő szó is ellebeent volna a tiszt ajkáról: de másrészt ama tapasztalást vélte szerezni az életben, hogy a batoratlanok később annál szilárdabban udvarolnak s így kezdett kibékülni jövőbeli vejének eme tulajdonságával, annyival is inkább, mert úgy tetszett neki csakhamar, hogy kétségbevonhatatlan bizonyosságot nyert a tisztnek Ludovika iránt érzett vonzalma felől.

Ugyanis, a tiszt minden delben ott haladt el a házuk előtt, midőn, alkalmasint katonai gyakorlatból ment hazafelé. Mindig azon az utcán ment át, a hol a doktorné asszony lakott s mindig a tusó oldalon s az átellenben levő nagy hársfa alatt minden nap megállt, hogy szemét fölvetve a második emeleten lakó özvegyet és leányát szemügyre vehesse.

Oh, az ly gyöngéd, alig jelzett czélzásnak is megvan a maga varázsa!

Ha közeledett a déli óra, a doktorné asszony, legujabb divatu reggeli pongyolájában, oda lo-

pózkodott az ablakhoz, s szokása ellenére, már fodrozott hajjal, hogy láthassa jönni a tisztet, miközben a magát piperező Ludovikának, kedélyes megjegyzéseket dobott oda.

— No, ma ugyan halvány volt! Ez igen kedvező jel, — vélte az anya. — De alkalmazd kissé a fehér színt is: mert a közönséges nép által viselt vörös szín többnyire túlyomó nálad . . . Azt azonban előre megmondom neked, hogy a szakállat leborotváltassa, ha vőlegényed lesz . . . Mikor halvány, akkor kétségkívül önmagával küzd: vajjon megtegye-e az első lépést? A szendőség küzd nála a harsziassággal: de ez utóbbi okvetlen d'adalt arat . . .

Ludovika, eközben bőszéggel alkalmazta toillettenél a fehér színt s már hatodszor vette elő a sütő vasat, mert egy makacsodó fűrt sehogy sem akart fölcondorodni, miután huszonöt éven át le volt simítva. Így fölpiperezve szokott aztán Ludovika az utolsó pillanatban, éppen mikor a tiszt a hársfához lépett, az ablakhoz közeledni s fejcsékkjét kidugni a függönyök közül, míg csak a tiszt, utját tovább folytatva, el nem tűnt a szeme elől.

A doktorné asszony a leánya mögött állt, kémlel szemmel pillantgatott alá áldozatára s megfigyelve, nem vehet-e észre némi haladást magatartásában.

De a tiszt napról-napra csak némán tekintgetett föl a hársfa árnyékából.

vonatot, de akkorra már erre is járhatlan volt a pálya. Egy lavina zuhant le a vonat mögött, ember magasságu hótorlaszokat állítva.

Ott állunk a pályán két hógörgeteg között. De ez még nem volt elég, azután jött az igazi hadd el hadd. Lavinák zuhantak magára a vonatra is, melyek az ablakokat bezúzták, a szakaszok megtelek hóval, a lámpák kialudtak.

A hegyoldalak köröskörül a legördülő lavinák dörgésétől visszhangzottak.

Kétségbeejtő helyzet. Az utasok legnagyobb része fejét vesztve jajveszékelt, némelyek sirtak, mások imádkoztak és eközben egyre hangzott a lezuhanó lavinák tompa dörgése. A hideg irtózatossá volt.

Végre — egész örökkévalóság volt — hajnali félöt óra tájban megszűnt a lavinavihar; a helyzet mindjárt változott, reményünk újra éledt.

A szomszédos vágányon rövid időre egy hóeke haladt végig, mely ugyan a mi vonatunkon túl maga is megrekedt a hóban, de maga mögött szabad utat hagyott Gries felé.

Ezen az uton az utasok bátrabb része vissza indult, hogy valami étel és italhoz jussanak és szerencsésen el is jutottak Griesbe.

Végre déltájban megérkezett Innsbruckból a segélyvonat s kiszabadítva a bennrekedt vonatot, az utasokat visszavitte Innsbruckba.

Na, végre! Mintha torontálpók csipte volna meg a két nőt, egyszerre szökkentek föl.

— Láttad-e? — kérdezte az anya.

— Mit jelentett ez? — kérdezte a leány izgatottan.

— A jobb karjával fölfelé egy mozdulatot tett. Holnap bizonyosan látogatást tesz nálunk.

— Azt hiszem, egy kezesókot jelzett, — szölt Ludovika az ablakot kinyitva s utána nézve a tisztnek, ameddig csak láthatta.

De sajnos, második kezesók nem következett.

— Öltözködjél fel! — szölt az anya. — A fa ágai oly sűrűek, hogy ott észrevehetlenül föl lehet tűzni egy levelkét!

— Én nem tudom, mert közlőrl soha sem vizsgáltam azt a fát... Azt hiszed?...

— Hát nem köthetett-e ő levelet oda? Nem hasonlít-e ilyesmire az ő bátortalanságához?

— Igazad van, — viszonzá Ludovika s már öltözködött.

— Mindenesetre közelebről szemügyre veszünk azt a fát, — ez kötelességünk!

Soha ez a két nő még oly gyorsan nem cserélte föl házi öltözékét utcaival — s utcú rajta le a lépcsőkön.

Ludovikának égett az arca, a kalapja ferdén állt a fején s a doktorné is ugy öltötte fel a ruháját, mintha a csipője a hátánál végződne.

Gyorsan átlebbentek az utcán, egyenesen a hársfához.

Nálunk is vannak hózivatarok, de lavinák legalább nincsenek s ha benn is reked néha egy-egy személyvonat, az utasok helyzete még sem oly kétségbeejtő, mindig van a közelben egy-egy őrház, a hová bárha nehezen is, el lehet vergődni és a hol a barátságosan fűtött tiszta szobában mindig akad egy zug, egy kis fűtőt kolbász és paprikás szalonna, a mi ilyenkor különösen jól esik s mindezekhez az utas szives vendéglátásban részesül a derék pályaórnél.

HIREK.

* **Eljegyzés.** Löw Vilmos m. á. v. gépész-mérnök eljegyezte Rév Erzsikét, Rév Ödön miskolczi osztályvezető-főmérnök bájos és művelt leányát.

* **Házasság.** Neupor László répczelaki m. kir. államvasuti főnök január 18-án tartotta esküvőjét Budapessen a Kálvin-téri református templomban Somogyi Laura Piroska kisasszonnyal, özvegy Somogyi Albertné leányával, Somogyi Géza budapesti gyáros hugával.

* **Halálozás.** Székely János m. á. v. mérnök, ki legutóbb a losonczyi osztály-mérnökségnél mint helyettes működött, hosszas és kínos betegség után a zemplénmegyei Tolcs-

A doktorné volt az első, de alig pillantott föl a törzsre, midőn legott visszabökkent s megdöbbenve pillantott őt követő leányára.

— Mi az? — kérdezte a leány.

A tiszt bizonyosan izetlen tréfát akart elkövetni!

Ludovika is fölpillantot s ő is csaknem sóbálványnyá vált.

Nem, a tiszt nem tűzött a fára levelkét, még csak egy virágocskát sem hagyott hátra gyöngéd érzelme kifejezéseül; de izetlen tréfát sem követett el. Sem tréfára, szem szerelemre nem volt hangoiva.

Most már bizonyos volt, hogy ő minden reggel elsétált ugyan az állatkertbe s minden délbén a hársfa alatt haladt el a nélkül, hogy Ludovikára gondolt volna; talán azt sem tudta, hogy ő, anyjával ott a második emeleten lakik, mert a naponkint való föltekintés nem neki szölt.

Nos, hát kinek?

Egy barometernek, melyet a tiszt naponkint megvizsgált.

Mint két leforrázott uszkar, kullogtak haza.

Két napig a doktorné és leánya lehangolt kedélyállapotban voltak. Ludovika fejfájásról panaszkodott, a doktorné pedig epebajban szenvedett.

Pár nap multával azonban újra látták őket szokott vadászataikra indulni s a nyilvános helyiségeket és kerteket meglátogatni.

(Vége.)

ván, rokonai körében meghalt. Az osztálymérnökség nevében *Zupkó* Károly osztálymérnök fejezte ki részvétét a lesújtott gyászoló családnak. Az elhunytban intézetünk egy kiváló tehetségű és szorgalmu munkaerőt, mi pedig lapunk egyik kedves és régi barátját veszítettük el. Aldás és béke lengjen porai felett!

* **Öngyilkosság a váróteremben.** Stubnya fürdő II-ik osztályu várótermében e hó 21-én délelőtt Klein Sándor tescheni kereskedő főbelötte magát. Az öngyilkos kereskedő egy Ruttká felől jövő vonattal érkezett oda s alig lépett a váróterembe, zsebéből hirtelen egy hatlövetű forgópisztolyt rántott elő és azt halántékának irányítva, elsütötte. Az öngyilkos kereskedő zsebeit átkutatták, abban több levelet találtak, a meiyekből azt lehet következtetni, hogy az öngyilkosság oka családi perpatvar volt.

* **Megsérült vonatmálházó.** F hó 22-én Vadna állomáson tolatás közben Csorbay András vonatmálházó jobb karján súlyosan megsérült. Csorbayt a miskolczi kórházba szállították. Az ügyben vizsgálat indult meg.

* **Öngyilkos gyakornok.** Ifju jenői Boross Gyula budapesti születésű 21 éves hivatalnok-gyakornok e hó 20-án Kecskeméten főbelötte magát és meghalt. A könnyelmű ifjut egy ballépése vitte a halálba — idegen pénzhez nyult. Az intézetet körülbelül 1200 koronával károsította meg s midőn a hiány nyomára jöttek, Boross megszökött s Budapest felé vette útját. A kecskeméti rendőrség távirati felszólítást kapott a félegyházi rendőrségtől, hogy a mennyiben az ottani vasutállomásnak egyik tisztviselője ott keresztül utazna, mint sikkasztót tartóztassa le. A kirendelt rendőrtiszt az esti vonatnál csakugyan felismerte a sikkasztó gyakornokot és letartóztatta. A feltűnés elkerülése végett a fiatal embert a főnöki szobába vitték be. Egy őrizetlen pillanatban az ifju revolvért rántott elő és főbelötte magát. Orvosi segítségért telefonáltak, de mire az orvos megérkezett, meghalt.

* **Kéjutazás — ingyen.** Tóth Sándor asztaloslegény Budapestről Komáromba szeretett volna jutni. A vasut manapság már olcsó, de a pénz még mindig szörnyen drága és Tóth Sándornak nem jutott ebből a drága portékából. Tóth Sándor könnyen és hamar akart Komáromba jutni. Szerencsére vagy szerencsétlenségére, Tóth Sándor ötletes ember. Eszébe jutott, hogy a vasuti kocsinak — teteje is van. Ott senki se jár, senkinek sincs utjában, legföllebb a szálló madár veszi

észre, az se jegyet nem kér tőle, se föl nem jelenti. Az államnak nem lesz akkora kára belőle, a mekkora haszna neki. Tóth Sándor tehát fölkuoszt egy vasuti kocsi tetejére, szerény ember lévén, személyvonattal is beérte, ott lefeküdt és — utazott. Csak Tatán vették észre a magasban utazó ferfiut. Szegény Tóth Sándort ugy kellett leszedni, mert félig már megvette az Isten hidege. Életre dörzsölték a meggémberedett testü embert, aztán protokólumba vették a dolgát, a miert ki akarta játszani az államot.

* **Tolvaj vasuti raktárnok.** A temesvárijózsefvárosi teherpályaudvar áruraktárait már régóta dézsmálgatták. Az állomásfőnökség azonban nem tudott a tolvaj nyomára jönni. Tegnap végre sikerült lelepleznie a tettest Faludi János raktárnok személyében, a kit — mint Temesvárról jelentik — a rendőrség le is tartóztatott. Faludi letartóztatása nagy feltűnést kelt, mert több, mint harmincz év óta van az Államvasutak szolgálatában és Temesvárott mindenütt ismerték. A lakásán tartott házkutatásnak semmi eredménye sem volt.

* **Öngyilkosság — viczinálissal.** Az öngyilkosságnak borzalmas módját választotta Mészáros István negyvenkilenczéves erzsébetfalvi lakos. Ma délután háromnegyed négy órakor kiment a helyi érdekü vasut pályatestére, nyakát a sínre tette, a mikor éppen arra robogott az Erzsébetfalva felé haladó viczinális. A vonat kerekerei lemetszték a fejét s a testét széjjel tépték. A holttestet később beszállították a törvénytörési orvostani intézet bonczoló termébe. Mészáros azért szánta magát halálra, mert ötezer koronányi öröksége elfogyott könnyelmü költségezése következtében.

* **Értesítés.** A magyar királyi államvasutak a következő értesítést boesátotta ki: A runna — klenáki helyiérdekü vasut Klenák és Klenák-szavapart állomásai között, az összes forgalmat pályaaátalakítás miatt mintegy 14 napra megszüntették. Budapest 1903. január 21-én. Az igazgatóság.

* **Chamberlain vonatja.** Chamberlain, aki tudvalevőleg Dél-Afrikába utazott, a burok földjén pompás külön vonaton fog utazni. A vonat két lokomotivból, három hálókocsiból, egy ebédlőkocsiból és podgyászkoocsiból áll. A hálókocsi amelyben Chamberlain és a felesége fognak tartózkodni, három osztályra van osztva. Van benne szalon, hálószoza és fürdőszoza. Az ebédlőkocsiban pompás ebédlőterem, dohányzó- és játszóterem van. A butorok tölgyfából vannak, vörös marókénbörrel bevonva. Az egyik kocsiban éléskamra és elektromos konyha van. Chamberlain mindenesetre kényelmesebben fog utazni, mint honfitársai annak idején a panczélos vonatokon.

* **Gyorsvonat a lavina alatt.** A veron—münc. heni gyorsvonanatra, amelynek mult hó 26-án 6 óra 40 perczkor reggel kellett volna Münchenbe érkeznie, Gossensass mellett rázuhant egy lavina, úgy hogy a vonatot ki kell a hóból, lapátolni.

* **Vasut Monacóban.** Monte-Carloban e hó 15-én nyitották meg azt a villamos vasutat, mely a hegyen fekvő Riviera Palace-szállót a Casinóval fogja összekötni. Ez lesz a kis fejedelemség első villamos vasútja.

* **A leghosszabb vasuti hid.** A világ leghosszabb vasuti hídja Kelet-Indiában van. Ez a híd a Madrast és Kalkuttát összekötő vasuti vonalon van és Rajamahendrinál átszeli a Godaweri folyót, amelynek szélessége itt kétezerhatszázötven méter. A híd hossza kétezerhatszázhetvenkét méter és ötvenhat oszlop tartja, amelyek negyvenöt és héttized méter távolságnyira vannak egymástól.

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szívesen közlünk rejtvényeket. —

Számrejtvény.

6	19	9	vasuton ezzel utaznak			
3	8	11	15	12	17	reggel ellepi a rötet
	1	14	5	egy szám		
	4	7	10	Istenhez fordulunk véle		
14	13	16	20	kellemes hallgatni		
	18	2	7	tagadó szó		
	1—20	egy kuruczvers első sora.				

Ezen rejtvény megfejtését február 8-án megjelenő 6-ik számunkban hozzuk. A megfejtők között egy jutalmkönyvet sorsolunk ki.

A megfejtés határideje február 4.

A f. ó. 2-ik számban közölt rejtvény megfejtése:

„Isten veled hazám, bátrak hazája.“

A kitűzött jutalmat sorshuzás útján Karuczka Sándor nyerte meg, kinek Ó. Papik Sándor „Alkonyat“ című kötetét kézbesítettük.

Szerkesztői üzenetek.

S. S.-A.-Ujhely. Levélét megkaptuk s jól mulattunk rajta — de nem hozhatjuk a személyes vonatkozások miatt, mert az a nagyközönséget nem érdekelheti. Ha a hét történetét egyszer-kétszer megírná, igen derek volna. Irányát, formáját, terjedelmét láthatja. Legkésőbb péntek reggel már itt kell lennie, hogy hozzassuk. Üdvözlöt!

Z. Gy. Losonc. Igen köszönjük, előre tudjuk, hogy a hatás el nem maradhat.

Töubeknek a jövő számban,

Felelős szerkesztő: **Zsivkovics Antal.**

Magy. kir. államvasutak
9551/1903.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános, versenyt hirdet a budapest-marcheggi vonalon Párkány-Nána állomáson létesítendő ut- és pályáathidalás vasszerkezeteinek szállítása iránt.

A tervek és költségcszámítás, a szerződési tervezet az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten a magy. kir. államvasutak igazgatóságának alépitményi ügyosztályában (Terez körut 56. sz. III. em. 14. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1903. évi február hó 11-én déli 12 óráig nyújtandók be alulírott igazgatóság építési és pályafenntartási főosztályában (Terez-körut 56 sz. II. em. 10. ajtó.)

Az ajánlatok 1 korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal ellátva nyújtandók be: „Ajánlat a budapest-marcheggi vonalon Párkány-Nána állomáson létesítendő ut- és pályáathidalás vasszerkezetének szállítására.“

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1903 évi február hó 10-én délelőtt 12 óráig 350 azaz háromszázötven korona bánatpénz teendő le a magy. kir. államvasutak központi főpénztáránál (VI. ker. Andrassy ut 75. szám földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatokhoz nem csatolandó.

Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti bevénynyel adandók fel.

Budapest, 1903. évi január havában.

Az igazgatóság.

Magy. kir. államvasutak
208457/902,
C. I.

Hirdetmény.

Be és kirakási illeték leszállítása a katonadijszabás utólagos alkalmazása esetén.

Az összes hazai vasutakon (a déli vaspálya-társaság magyar vonalainak és a kezelése alatt lévő vasutak kivételével) valamint a kassa-oderbergi vasut magyar és osztrák vonalán 1898. évi január hó 1-től katonai áruk szállítására érvényes dijszabásban a vasut közgei által eszközölt be- vagy kirakásért „egyéb katonai javak és járművek“ után 100 kg.-kint 4 fillérben megállapított illeték 1903. évi január hó 1-től kezdve 2 fillérre mérsékelteik. Ezen illeték a katonakincstár tulajdonába utólag átment küldemények után minden esetben, tehát még akkor is fizetendő, ha az illető teljesítményeket a küldő, ill. az átvevő maga végeztette és pedig az ezen műveletek teljesítésére szolgáló személyzet készentartása és egyéb kiadások ellenében.

Budapest, 1903. január 15.

**A m. kir. államvasutak igazgatósága
a részes vasutak nevében is.**

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Előfizetési felhívás.

Január hó 1-jével új előfizetést nyitunk a

„HALADÁS“-ra

Lapunk programja: *Vasutas kartársaink jogos kívánságainak hű tolmácsolása, vasut-intézetünk alkalmazottainak — egy közös szellemi társaságot teremtve — vezetése és oktatása s családi körében tanulságos szórakoztatása.*

E kitűzött célunknak megfelelő volt eddig is lapunk beosztása és marad a jövőben is.

Vezércikkeink a vasuti élet körében felmerült általános érdekű aktuális kérdéseket fogják tárgyalni, megvitatni azokat minden oldalról az igazság erejének őszinteségével.

Szakecikkek a vasuti szolgálat egy-egy részének jelentősebb kérdéseit fejtegetik mindig avatott tollból, *népszerű modorban* tanítva és oktatva. Itt fogjuk adni a külföldi vasuti irodalomban eltűnt s bennünket is érdeklő kiválóbb szakecikkek fordítását is.

Hireink rovatát vasuti olvasó-közönségünket érdeklő hazai *ujdonságok* képezik.

Vegyes közlemények cím alatt a hazai és külföldi vasuti élet nevezetes eseményeivel, vasutépítések, találmányok stb. leírásával szolgálunk olvasóinknak.

Tárcza rovatunkban mindig eredeti szépirodalmi közleményeket, verseket, elbeszéléseket, novellákat és egyéb tárczacikkeket hozunk.

A hét története a hétnek hazánkban s a külföldön történt szenzatiós eseményeit érdekesen csoportosítva, mulattatóan fogja előadni.

Innen-onnan czimen szellemes apróságok, derüs történetkék tarkítják lapunkat.

A *Csarnok* rovatban hosszabb terjedelmű kiválóbb külföldi szépirodalmi művek fognak megjelenni gondos fordításban.

Fejtörő cím alatt szórakoztató rejtvényeket hozunk, melynek megfejtői között esetről-esetre jutalom-könyvet sorsolunk ki.

Szerkesztői üzeneteinkben olvasóinknak bármely kérdésben szívesen adunk utbaigazítást vagy felvilágosítást. E rovat egyszersmind a szerkesztők postája.

Ezen *állandó rovatainkon* kívül időnként *Irodalom* cím alatt olvasó-közönségünket érdeklő könyvismertetések, — *Hasznos tudnivalók* elnevezés alatt újabb közérdekű dolgokat adunk közre, — *Kérdések és feleletek* czimen olvasóink valamely általános érdekű szakkérdésben hozzánk intézett soraira adott válaszunkat teszszük közzé, míg tárczarovatunk is kibővül időnként apróbb croquikkal és mulattató csevegésekkel.

Munkánkban lapunk belső munkatársai: *Ifj. Görgey László, Dr. Iharos István, Kun Bertalan, Oroszlányi László, Szűts Jenő* és *Temesváry Alajos* támogatnak.

A *vasuti szak- és szépirodalom* fellendülését czélozva évenként kétszer pályázatot hirdetünk.

A szakecikkek bírálóiul ismét sikerült megnyernünk *Görgey László üzletvezető urat, Tárczay Ferencz felügyelő urat*, a miskolci üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályának vezetőjét és *Fürész Sándor főmérnök urat*, a miskolci üv. vontatási osztályának vezetőjét, a kik a birói tisztre készségesen vállalkoztak.

A *„Vasuti Folyóirat“-nak* lapunkba történt beolvadása folytán a facultativ balesetbiztosítást életbe léptettük.

Nem kívántuk kötelezővé tenni minden előfizetőnkre a balesetbiztosítást; előfizetőink tetszés szerint választhatnak a módokban, melyek szerint balesetbiztosítással vagy a nélkül kívánnak lapunkra előfizetni.

Már megkötöttük a szerződést a *Nemzeti Balesetbiztosító Részvénytársaság* igazgatóságával mely szerint f. évi január hó 1-től midazon előfizetőink, kik lapunkra balesetbiztosítással fizetnek elő, *halálesetre 3000 (háromezer) koronára* és *állandó munkakeptelenség esetére* (a részleges rokkantság kizárásával) *szintén 3000 (háromezer) koronára biztosítatnak* baleset ellen. E biztosítás a vasuti szolgálaton kívül előfordulható balesetre is kiterjed.

Bár ekképen oly nagy kárpótlást nyújtunk baleset esetén előfizetőinknek, illetve azok családjainak, a minőt eddig egyetlen vasuti lap sem nyújthatott, mindazáltal lapunk előfizetési ára balesetbiztosítással is oly csekély, hogy *lapunk a legolcsóbb* összes vasuti lapársaink között.

A „Haladás“ előfizetési ára, balesetbiztosítással vagy anélkül mint a lapfejen olvasható.

Nyomatott Szelenyi és Társa könyvnyomdájában Miskolczon.